

שיבטיחו שיופסק רק ביצועם של מחקרים שהמשכתם אינה כדאית, תוך הכנת תיעוד מתאים בקשר לכך.

(ה) מינהל המחקר לא נערך להגשת דו"חות מדעיים כאורח שוטף, הן לצורך מעקב אחר עבודת החוקרים ותוצאות המחקר, והן כדי למנוע עיכוב בהעברת כספים מגורמי חוץ בעבור מחקרים הנערכים למענם.

(ו) מינהל המחקר לא הצמיד חובות של חלק מגורמי החוץ, כגון מחקרים הנערכים בעבורם, למדד כלשהו, כדי למנוע מצב של שחיקת החובות עקב האינפלציה.

2. מן הצורך, שהמשרד יתן דעתו לתיכון הממצאים שהעלתה הביקורת, כדי שתושג התועלת המירבית מן המשאבים המושקעים בתחום חשוב זה.

מועצת הפירות - ניהול קרנות

ריכוז ממצאים

בשנת 1983 עלו הוצאות הקרנות המשותפות עם הממשלה על הכנסותיהן ב-150 מיליון שקל בקירוב.

התשלומים בגין קליטת עודפים לפי טונות גדלו בשנת 1983 בקצב האינפלציה בעוד שבביט ההיטלים בקרנות אחדות, בעיקר אלה המשותפות עם הממשלה, גדלו בפחות ובכך נגרמו גרעונות בקרנות אלו.

שיעורי הגבייה ממגדלים בעד תעודות משלוח חסרות בשנים 1981 ו-1982 נשאו קבועים. הדבר עלול היה להוות פיתוי לשיווק תוצרת ללא שימוש בתעודות ועל ידי כך להימנע מתשלום היטלים למועצה.

למשווק גדול היו חסרות בשנים 1981 ו-1982 יותר מ-2,000 תעודות משלוח בכל שנה, אולם המועצה חייבה אותו תמורת 136 ו-458 תעודות בלבד, בהתאמה.

הזמן החולף מקבלת החלטת המועצה לעדכן את ההיטלים ועד לפרסום הכללים החדשים ברשומות הוא רב יחסית; בנסיבות אלו אין הכללים החדשים עונים על הצרכים. כתוצאה מכך גובה המועצה מהמגדלים היטלים בשיעורים גבוהים מאלה שפורסמו לאחרונה.

הועלו מקרים שבהם משווקים מאיזור תל אביב לא חוייבו בשנת 1983 בהיטלים בגין הפרשי כמויות שנתגלו בין דיווחיהם לבין הדיווחים של המועצה.

1. תפקידה העיקרי של מועצת הפירות (ייצור ושיווק) (להלן - המועצה), לפי חוק מועצת הפירות (ייצור ושיווק), התשל"ג-1973 (להלן - החוק), הוא הסדרת שיווק הפירות בארץ, במטרה להבטיח הספקה סדירה לאוכלוסייה, במחירים נאותים, תוך הבטחת מחירים הוגנים למגדלים. המועצה מוציאה מהשווקים, פירות שלא שווקו, כעודפים, ומפנה אותם ליעדים שונים: לתעשייה, למכירה מוזלת לגורמים ציבוריים, להאכסת בעלי חיים ולהשמדה. המועצה משלמת למגדלים בעבור העודפים מחיר מזער, שהיא קובעת מדי פעם בפעם: המימון לכך בא מקרנות מיוחדות, שהמועצה

מנהלת. לפי מיני הפירות השונים, והממונות מהיטלים שהמגדלים משלמים למועצה. באמצעות המשווקים המורשים. חלק מן הקרנות הן משותפות למועצה ולממשלה, המשתתפת בשיעורים שונים מההיקף הכולל של גביית ההיטלים מהמגדלים. תביעות המועצה בגין השתתפות הממשלה מוגשות למחלקה למחירים ואספקה שבמשרד החקלאות, לבדיקה ולאישור העברת התמיכות למועצה.

החוק קובע, כי כספי ההיטלים שהוטלו על מין פירות פלוני, ייזקפו לחשבון קרן מיוחדת של מין הפירות שעליו הוטלו ויוצאו למטרות המשמשות אותו מין של פירות בלבד: המועצה רשאית להעביר עד 10% מכספי ההיטלים האמורים לחשבון קרן כללית, לביצוע פעולות לגבי מיני פירות אחרים. מטרת הקרן הכללית הן: מתן הלוואות לקרנות המיוחדות למיני פירות מסויימים לכיסוי גרעונותיהן; עידוד וסיוע לפעולות מחקר; מימון פעולות ונסיונות במיני פירות, שלהם לא הוקמו קרנות מיוחדות; ומימון הוצאות מינהליות של המועצה. עוד קובע החוק, כי המועצה רשאית לחייב כל קרן מיוחדת בהוצאותיה על מינהל המועצה, לפי חלוקה בין הקרנות כפי שתקבע המועצה.

על פי כללי מועצת הפירות (ייצור ושיווק) (הקמת קרנות), התשל"ה-1975 (להלן - הכללים), הוקמו במשך השנים 24 קרנות ל-24 מיני פירות, וכן קרן כללית. ב-1983 היו שמונה קרנות משותפות עם הממשלה. הכנסות המועצה מהיטלים בשנות הכספים⁽¹⁾ 1982 ו-1983 היו כ-219 מיליון שקל וכ-604 מיליון שקל (במחירים שוטפים), בהתאמה: השתתפות הממשלה באותן שנים היתה כ-53 מיליון שקל וכ-100 מיליון שקל, בהתאמה.

2. בחודשים אוגוסט - אוקטובר 1984 ערך משרד מבקר המדינה ביקורת על ניהול קרנות הפירות (להלן - הקרנות). הביקורת נערכה במשרד הראשי של המועצה בתל אביב ובסניפיה בתל אביב ובחיפה, והתייחסה לפעילות המועצה בשנות הכספים 1982 ו-1983. ביקורת קודמת בנושא - ראה דו"ח שנתי 25, עמ' 374. על ביקורת, שנערכה במועצה בנושא תכנון ורישוי של נטיעות, ראה דו"ח שנתי 34, עמ' 300.

פעולות הקרנות

1. בתחילת כל עונת פרי, קובעת המועצה את גובה ההיטל, שיוטל על המגדלים, בהסתמך על אומדנים בדבר היבולים, הצפויים, כמויות העודפים שיהיה על המועצה לקלוט, וההוצאות הכרוכות בקליטתם ובהפנייתם ליעדים השונים. המועצה משלמת את ההוצאות הכרוכות בפנינויים ובהובלתם של העודפים מהשווקים: בד בבד מתנהלים דיונים עם משרד האוצר לשם קבלת השתתפות הממשלה בקרנות. בעמוד הבא נתונים על תנועת כלל הקרנות בשנות הכספים 1981 - 1983, כפי שריכו משרד מבקר המדינה מהדו"חות הכספיים של המועצה (באלפי שקלים ובמחירים שוטפים).

הנתונים מראים, שכ-60% מההוצאות היו על קליטת העודפים: בשנים 1982 ו-1983 היו על פרסום כ-20% מההוצאות.

2. בשנת הכספים 1982 ניהלה המועצה שבע קרנות משותפות עם הממשלה: בחמש מהן התהווה עודף הכנסות על הוצאות בסך של כ-78 מיליון שקל, כולל עודף בקרן הכללית שהיה בסך של כ-34 מיליון שקל: בשתיים מן הקרנות עלו ההוצאות על הכנסות כ-4 מיליון שקל בקירוב. בקרנות שבהן לא השתתפה הממשלה עלו ההוצאות על הכנסות בסך של כ-3 מיליון שקל: בסה"כ עלו ההכנסות על ההוצאות באותה שנה כ-71 מיליון שקל בקירוב, בכלל זה יתרה משנה קודמת בסך של כ-8 מיליון שקל.

לפי נתונים שאינם סופיים, עלו בשנת הכספים 1983 ההוצאות על ההכנסות בכל הקרנות המשותפות עם הממשלה (למעט זיפיים) בסך של כ-150 מיליון שקל. משרד מבקר המדינה בדק את הסיבות להיווצרות הגרעונות בשנת הכספים 1983. בעמוד 384 טבלה המפרטת את הכמויות ששווקו, סה"כ הגבייה בגין היטלים, הוצאות המועצה בגין קליטת עודפים, ומצבן הכספי של חמש הקרנות המשותפות עם הממשלה למיני פירות עיקריים, בשנות הכספים 1982 ו-1983.

(1) שנת הכספים של המועצה מתחילה ב-1 באפריל.

1981	1982	° 1983	
כ א ל פ י ש ק ל י ם			הכנסות
3,718	8,144	°° 155,405	יתרה משנה קודמת
101,456	218,982	603,860	היטלים
11,664	53,299	100,000	השתתפות הממשלה
9,349	—	—	תמיכות אחרות של משרד החקלאות
—	47,325	—	ריבית
126,187	327,750	859,265	ס"ה הכנסות
הוצאות			הוצאות
73,292	140,225	563,710	השלמת מחיר לקליטת עודפים
3,040	9,396	23,332	איסום והובלה
13,899	48,054	205,841	פרסום
15,452	29,424	67,008	הוצאות כלליות
4,343	15,783	42,076	השתתפות במחקרים
2,888	3,893	8,047	מיפוי ושונות
5,129	9,801	—	מימון פעולות יצוא, כולל ריבית
118,043	256,576	910,014	ס"ה הוצאות
8,144	71,174	(50,749)	עודף (גרעון)
368,768	364,210	466,688	כמות הפרי ששווקה (בטון)
275	602	1,294	היטל ממוצע (שקל / טון)

° נתונים שאינם סופיים ולפני הוצאת המאזן: הנתונים אינם כוללים הכנסות והוצאות מריבית ומימון פעולות יצוא.

°° היתרה כוללת החזר הובלות משנים הידמות בסך של 84,231 מליון שקל, בעיקר בגין הובלת אבוקדו.

מהטבלה בעמ' 384 עולה, שבשנת הכספים 1983 גדלו התשלומים בגין קליטת עודפים בכ-244% במוצק, כמעט בקצב האינפלציה ששררה במשק באותה שנה, שהיתה בשיעור של כ-241%. מאידך שיעורי ההיטלים לטון גדלו בכ-147% בלבד, דהיינו הם היו נמוכים בכ-97% מהתשלומים למגדלים בגין קליטת העודפים (ראה להלן). אחת הסיבות לכך הייתה, שבשנת הכספים 1983 הופנו, ללא תמורה, כ-13,000 טון תוצרת להאבסת בעלי חיים ולהשמדה, לעומת כ-2,000 טון בשנת הכספים 1982.

3. השתתפות הממשלה בקרנות המשותפות אינה אחידה בכל שנה ושנה. ההשתתפות בשנות הכספים 1982 ו-1983, לגבי חמשת הקרנות האמורות היתה: כ-1982 50 מיליון שקל (47% מסה"כ הגבייה מן החקלאים), וב-1983 כ-85 מיליון שקל (28% מהגבייה), דהיינו בשנת 1983 היתה ירידה ריאלית בשיעור של 60% בהשתתפות הממשלה בקרנות המשותפות.

— מאחר ששנת הכספים 1982 הסתיימה בעודף הכנסות על ההוצאות בקרנות, הובאו בחשבון עודפים אלה בקביעת שיעורי ההיטלים בשנת 1983; אולם, קביעות בלתי מדויקות של שיעורי היטלים, בהשוואה למחיר (המיוערי) המשולם לחקלאים בגין עודפי פירות, היו הסיבות העיקריות לגרעונות בקרנות בשנת 1983. להלן דוגמאות:

קרן תפוחים. שיעורי ההיטלים גדלו בשנת 1983 בכ-142% בקירוב לעומת אלה שהיו בשנת 1982: מ-648 שקל ל-1,566 שקל לטון. מאידך, שיעור ההוצאות על קליטת העודפים גדל בכ-200% בקירוב, מ-2,582 שקל לטון ב-1982 ל-7,739 שקל לטון ב-1983. העלאת ההיטלים בשיעור דומה לשיעור העלייה בהוצאות על קליטת העודפים (200%), עשויה הייתה להגדיל את ההכנסות מהיטלים ב-49 מיליון שקל בקירוב. הגרעון השנתי ב-1983

כמויות ששווקו, ס"ה הגבייה בנין היטלים, הוצאות המועצה בנין קליטת עורפים ומצבם הכספי של הקרנות המשותפות בשנים 1983-1982

שנה מין הפרי	השיווק (טון) (1)	היטלים (באלפי שקלים) (2)	היטל (בשקל לטונה) (3)	למאכל (4)	למכירה מזולת (5)	לתעשייה (6)	להאכסת כעלי חיים והשמדה (7)	ס"ה של העורפים (8)	ס"ה של העורפים (באלפי שקלים) (9)	ההוצאות לקליטת העורפים (באלפי שקלים) (10)	ההוצאה הממוצעת (בשקל לטונה) (11)	השתתפות הממשלה (באלפי שקלים) (12)	השתתפות הממשלה כ- % (13)	עודף (גרעון) מפעילות ייסות השוק (14)
1982	9,268	3,960	427	6,620	879	1,438	331	2,648	3,089	1,166	1,639	41.4	2,510	(2+11-9)
משמש	17,442	8,263	473	14,949	1,522	727	244	2,493	6,075	2,437	3,422	41.4	5,610	
אגסים	110,217	71,377	648	73,894	10,241	25,413	669	36,323	93,773	2,582	35,831	50.2	13,435	
תפוחים	37,012	13,639	369	25,396	2,966	8,467	183	11,616	11,562	995	5,130	37.6	7,207	
ענבים	24,300	10,304	424	22,252	1,435	89	524	2,048	5,153	2,516	4,266	41.4	9,417	
אפרסקים														
ס"ה	198,239	107,543	542	143,111	17,043	36,134	1,951	55,128	119,652	2,170	50,288	46.8	38,179	
אחווים	100			72.2	8.6	18.2	1	27.8						
1983														
משמש	11,476	8,391	731	7,562	528	2,146	1,240	3,914	18,282	4,671	3,726	44.4	(6,165)	
אגסים	17,394	6,524	375	15,088	911	784	611	2,306	14,287	6,196	297	4.5	(7,466)	
תפוחים	128,897	201,805	1,566	88,749	5,300	31,548	3,300	40,148	310,698	7,739	51,625	25.6	(57,268)	
ענבים	38,375	62,663	1,633	25,325	4,235	4,788	4,027	13,050	81,840	6,271	18,500	29.5	(677)	
אפרסקים	31,999	25,704	803	25,624	2,413	75	3,887	6,375	65,719	10,309	11,328	44.01	(28,687)	
ס"ה	228,141	305,087	1,337	162,348	13,387	39,341	13,065	65,793	490,826	7,460	85,476	28.02	(100,263)	
אחווים	100			71.2	5.9	17.2	5.7	28.8						
שינויים באחווים														
ב-1983 לעומת 1982	15.1	183.7	146.7	-1.0	-2.7	-1	4.7	1	310.2	243.8	69.9	-59.9	362.6	

היה כ-57.3 מיליון שקל, ולאחר ניכוי העודף של כ-13.5 מיליון שקל מ-1982 הגיע הגרעון המצטבר ב-1983 לכ-43.8 מיליון שקל.

קרן אפרסקים. ההיטל בשנת הכספים 1983 גדל ב-90% בקירוב - מ-424 שקל לטון בשנת הכספים 1982 ל-803 שקל בשנת 1983. לעומת זאת גדלה ההוצאה על קליטת עודפים בשנת 1983 בכ-310% - מ-2,516 שקל ל-10,309 שקל לטון. הגרעון השוטף ב-1983 היה כ-28.7 מיליון שקל, ולאחר ניכוי העודף משנת 1982 בסך של כ-9.4 מיליון שקל, היה הגרעון המצטבר ב-1983 כ-19.3 מיליון שקל.

4. קרן הבטוחות היא הגדולה מבין הקרנות, שבהן אין הממשלה משתתפת.

הביקורת העלתה, שלמרות הכפלת היקף העודפים מ-4,000 טון כקירוב בשנת 1982 לכ-8,100 טון בשנת 1983, נוצר בקרן עודף הכנסות על הוצאות וזאת עקב הקטנת שיעורי התשלומים כגון קליטת העודפים, מצד אחד, והעלאת שיעורי ההיטלים, מצד שני. כקרן זו, שאינה נתמכת על ידי הממשלה, היתה המועצה ערה למצב ופעלה כך שלא ייווצרו גרעונות. יוצא אפוא שהעדר השתתפות הממשלה בחלק מהקרנות מהווה תמריץ חיובי לניהולן התקין מבחינת התאמת גובה ההיטלים להוצאות הצפויות.

תעודות משלוח

1. על פי כללי מועצת הפירות (ייצור ושיווק) (הסדר לשיווק ולהובלה של פירות) התשל"ה-1975, לא יוביל אדם פירות ולא יעבירם ממקום למקום, ולא ישווק אדם פירות, אלא אם כן יש בידי תעודות משלוח המתייחסות לאותם פירות, שהפרטים לגביהם מולאו בהתאם לכללים. הכללים גם קובעים הסדרים לפיקוח על השימוש בתעודות המשלוח.

השיטה הנהוגה להסדרת שיווק הפירות והפיקוח עליו, היא כדלקמן: השיווק נעשה באמצעות משווקים מורשים שאליהם קשורים המגדלים: הפירות מובלים בצרוף תעודות משלוח שהמועצה מדפיסה, מדי שנה, ומחלקת אותן למשווקים: האחרונים מנפקים את התעודות למגדלים הקשורים אתם: כדי להבטיח שהפירות יוכלו עם תעודות, כאמור, מקיימת המועצה פיקוח בדרכים. מגדל המוביל פירות ללא תעודה ובה כל הפרטים על התוצרת המובלת, ונתפש על ידי מנגנון הפיקוח, תוצרתו מוחרמת והוא מובא לדין על כך.

יש פיקוח על השימוש בתעודות המשלוח, וזאת כדי להבטיח שהשימוש בהן יעשה על פי הוראות המועצה, שהשיווק יהיה מאורגן, ושישולמו ההיטלים למועצה. על המשווקים להחזיר למועצה תעודות שלא נעשה בהן שימוש, וזה כדי לפקח על השימוש בהן.

סניפי המועצה בתל אביב ובחיפה מנהלים רישום בדבר תנועת המלאי של התעודות, ועוקבים אחר קבלת פנקסי תעודות המשלוח שהשתמשו בהם. משווק המקבל פנקסי תעודות משלוח מאשר את קבלתם וחותרם על התחייבות לשלם למועצה סכומים, כמפורט להלן, בגין כל תעודה שלא הוחזרה למועצה: זאת, כדי לאתר את התעודות החסרות ולחייב בתמורתן את המשווקים, וכן למנוע שימוש בתעודות שאינן מתייחסות לשנה שבעבורה הן חולקו למשווקים ולמגדלים:

השנה התקופה	הסכום בשקלים לתעודה
1981	500
1982	500
31.3.83-10.1.83	2,000
31.3.84-1.4.83	3,000
11.8.84-1.4.84	18,000
12.8.1984*	40,000

— מהטבלה עולה, שרק מסוף שנת הכספים 1982 החלה המועצה בהעלאת חיובי המגדלים בעד התעודות החסרות, כמצב מואץ יותר. במשך שנת הכספים 1981 ובשנת

הכספים 1982, עד ינואר 1983, נשאר הסכום קבוע למרות האינפלציה. הדבר פותח אפשרות לשיווק תוצרת ללא שימוש בתעודות משלוח, תוך תשלום בגין התעודה החסרה, וכך להימנע מתשלום היטלים למועצה.

2. על סמך העתקי תעודות המשלוח שאוספת המועצה, בשערי השווקים ומיעדים אחרים שאליהם מופנת התוצרת, והשוואה לרישום הנפקת התעודות למשווקים, מפיקה המועצה פעם בשנה, דו"ח על תעודות המשלוח החסרות, לגבי כל משווק ומשווק: בהתאם לדו"ח זה מחייבת המועצה את המשווקים בתמורת התעודות החסרות. מן המשווק הגדול, המשווק כ-50% מהפירות, אמנם אוספים את העתקי תעודות המשלוח, כאמור, אולם המועצה נוהגת להפיק את הדו"ח האמור על פי דו"ח השיווק של המשווק, ולא על פי העתקי תעודות המשלוח שנאספו. להלן נתונים על מספר תעודות משלוח שחסרו בשנות הכספים 1981 ו-1982 בסניף תל אביב, שבתמורתן חוייבו המשווקים בתשלום:

שנת הכספים	משווקים פרטיים	המשווק הגדול
1981	4,758	136
1982	5,162	458

— לפי הרישום בסניף המועצה בתל אביב על הנפקות התעודות למשווקים בשנות הכספים 1981 ו-1982 ובהסתמך על נתוני השיווק של המשווק הגדול, היו חסרות למשווק בתל אביב 2,152 ו-2,348 תעודות, בהתאמה. ממסמכי הסניף לא ניתן היה לקבוע את הסיבות לכך שהמשווק הגדול חוייב רק בגין הכמויות המפורטות בטבלה. בתשובתה, מדצמבר 1984, למשרד מבקר המדינה ציינה המועצה, כי המשווק הגדול הציג בפניה הוכחות כי חלק ניכר מהתעודות, שנרשמו כחסרות, שימשו בפועל להובלת תוצרת, כדון. בבדיקה חוזרת, שערך משרד מבקר המדינה בסניף תל אביב, לא נמצאו מסמכים שמהם ניתן לדעת שאמנם חלק מהתעודות של המשווק שנרשמו כחסרות שימשו להובלת תוצרת. לדעת הביקורת, נוכח החשיבות בשימוש בתעודות משלוח להובלת התוצרת, שבאמצעותן ניתנת אפשרות למועצה לשמור על קיום שיווק מאורגן ותשלום ההיטלים, על המועצה להקפיד על קבלת כל פנקסי תעודות המשלוח מהסניף שממנו נתקבלו, ובמקרה של הפרשים לנקוט בצעדים המתחייבים על פי החוק.

3. המשווקים נדרשים לשלם למועצה את סכומי החיוב בעד התעודות החסרות החל מחודש מאי בכל שנה, בגין השנה שחלפה. על פיגור בתשלום מעבר לתאריך זה, מחייבת המועצה את המשווקים בריבית בנקאית הנקבעת מפעם לפעם עד למועד התשלום בפועל. הביקורת עמדה על כך, שבהתחשב, במימדי האינפלציה השוררים במשק, הסכומים שנקבעו במהלך השנה החולפת בגין התעודות החסרות, מאבדים מערכם הריאלי בעת ביצוע התשלום בפועל. חיוב המשווקים בגין תעודות המשלוח החסרות מהשנה החולפת במחיר עדכני ליום התשלום עשוי להביא למועצה תוספת הכנסה ניכרת, ואף עשוי היה לשמש גורם מרתיע נגד שיווק פירות ללא תעודות משלוח. כך למשל, חיוב המשווקים הפרטיים בסניף תל אביב, בגין תעודות המשלוח שחסרו כאמור בשנת הכספים 1982, לפי השיעור שהיה קיים באפריל 1983 - בסך של 3,000 שקל לכל תעודה במקום 500 שקל - היה מכניס למועצה סכום נוסף של כ-13 מיליון שקל. המועצה הודיעה למשרד מבקר המדינה בדצמבר 1984, כי היא מקבלת את הערת הביקורת, אולם חוששת מתגובת המשווקים ואינה בטוחה שתוכל לעמוד במבחן משפטי. לדעת הביקורת על המועצה לשקול שינוי הכללים והתאמתם למצב של אינפלציה השוררת במשק.

היטלים

1. על פי החוק, רשאית המועצה, באישור שר החקלאות ובהסכמת שר האוצר, להטיל היטלים על מגדלים, משווקים, תעשיינים או יצואנים. כמו כן, רשאית המועצה לקבוע מועדים ודרכים לתשלום היטלים ולחייב את הגורמים האמורים לנהל רישום ולמסור דינים וחשבונות למועצה, לצורך גביית היטלים. תוקף שיעורי היטלים, שקובעת המועצה, הוא מועד פרסומם ברשומות, שהוא לאחר אישורם על ידי השרים. השיעורים האחרונים של היטלים, שאושרו על ידי השרים במאי 1984,

פורסמו ברשומות ביוני. באוגוסט אותה שנה הגישה המועצה לאישור השרים רשימת היטלים מעודכנת שאושרו על ידי השרים בנובמבר, ופורסמה ברשומות ב-12.12.84.

— מפאת האחרון באישור שיעורי ההיטלים ופרסומם ברשומות, נכתה המועצה כמחצית השנייה של 1984 היטלים מעל לאלה שפורסמו בכללים, בהוספה מדי פעם בפעם את ההתייחסויות שחלו במשק בתקופה שעד לפרסום השיעורים החדשים שייגבנו. להלן דוגמאות לגביית ההיטלים בספטמבר 1984, לעומת הפרסום ברשומות מיוני 1984 (בשקלים לטון פרי):

מין הפרי	שיעור ההיטל לפי הפרסום מיוני 1984	גבייה בפועל מספטמבר 1984
אפרסקים	6,000	8,428
אגסים	4,000	7,753
משמש	5,000	8,583
ענבי מאכל	7,000	8,712
תפוחים	7,000	11,647

לדעת הביקורת על המועצה להימנע מלגבות שיעורים שאינם תואמים את השיעורים שהם בתוקף באותה עת לפי הכללים.

2. על פי כללי מועצת הפירות (ייצור ושיווק) (היטלים), התשל"ה-1975, משווק, תעשיין ויצואן יעבירו למועצה בשבוע הראשון של כל חודש את סכומי ההיטלים שגבנו בחודש הקודם, בצירוף דין וחשבון, לפי טפסים שהמועצה קבעה לצורך זה. לגבי מי שאינו ממלא אחרי כללים אלה, רשאית המועצה להוציאו מכלל מקבלי התמיכות הכספיות או לא לקנות ממנו עודפי פירות או לא להבטיח מחירי מינימום לפירותיו.

עד לסוף שנת 1983 לא גבתה המועצה ריבית ממי שהעביר לה את כספי ההיטלים עד ל-22 בחודש, למרות שהחובה הקבועה בכללים היא להעבירם במשך השבוע הראשון של החודש. חיוב המשווקים בריבית בגין התקופה מ-8 עד 22 בחודש, עשוי היה להכניס למועצה סכומים ניכרים: כך למשל, תוספת של 5% ריבית על כל ההיטלים המסתכמים ב-604 מיליון שקל בקירוב, שגבתה המועצה בשנת 1983, עשויה היתה להגדיל את הכנסותיה בסך של כ-30 מיליון שקל. רק בשנת 1984 החלה המועצה ביוזמתה לחייב את המשווקים בריבית.

3. המועצה אוספת מהמובילים, בשערי השווקים הסיטונאיים ומיעדים אחרים שאליהם מופנית התוצרת, את העתקי תעודות המשלוח ומכינה, בהתבסס על הנתונים שבהם, דו"ח כמיות תלת-חודשי, לכל משווק (למעט המשווק הגדול), לפי מיני הפירות שהוא שיווק. לצורכי גביית ההיטלים עורכת המועצה השוואה בין דו"חות הכמיות האמורים לבין הדו"חות החודשיים של המשווקים, כדי לוודא שהם דיווחו על כל הכמיות ששווקו. המועצה מחייבת את המשווקים בהיטלים בגין הפרשי הכמיות שהם לא דיווחו עליהן.

— בדיקה מסודרת, שערך משרד מבקר המדינה במועצה, העלתה מקרים, שבהם 10 משווקים מבין 100 שבאיזור תל אביב, לא חוייבו בשנת 1983 בהיטלים בסך של כ-2.2 מיליון שקל בגין הפרשי כמיות של כ-1,200 טון, שנתגלו בין דיווחיהם לבין הדיווחים התלת-חודשיים שערכה המועצה. המועצה הודיעה בדצמבר 1984 למשרד מבקר המדינה, כי היא החלה לחייב את המשווקים האמורים עבור ההיטלים הנובעים מהפרשי הכמיות ובגמר החיובים היא תחשב עם המשווקים על הפרשי הכמיות שהביקורת העלתה.

קליטת עודמים

פירות שלא שווקו למאכל מוצאים מהשווקים כעודפים. המועצה קובעת מדי שנה כשנה את המחירים המזעריים, שישולמו למגדלים בגין עודפי הפירות השונים, בהתחשב בהוצאות הייצור

ובמצב הכספי של הקרנות. להלן נתונים על המחירים המזעריים לעודפי פירות עיקריים, ששולמו למגדלים בשנות הכספים 1982 ו-1983 (בשקלים לטון):

השנה	אגסים	אפרסקים	משמש	ענבי מאכל	תפוזי עץ
1982	4,500	3,800	4,000	5,500	3,700
1983	12,000	14,000	11,000	15,000	8,500

התעשייה היא גורם חשוב בקליטת עודפי הפירות: הפירות נקלטים בתעשייה, במחירים נמוכים בדרך כלל, מהמחירים המזעריים שמשלמת המועצה למגדלים, והיא משלימה, מקרנותיה, את המחיר למגדלים. בשנת הכספים 1983 סיפקה המועצה לתעשייה כ-54,000 טון פרי ובעבורם היא השלימה למגדלים תמיכה בסך של כ-300 מיליון שקל.

המועצה גם מוכרת עודפי פרי, במחירים מוזלים לעיירות פיתוח, לצה"ל וכן לכ-200 מוסדות סעד ודת. בשנת הכספים 1983 נמכרו כ-17,000 טון במבצעי מכירה מוזלת: הוצאות המועצה בגין השלמת המחירים למגדלים היו כ-61 מיליון שקל.

המועצה מעבירה עודפים לבעלי רפתות ודירים להאכסת בעלי חיים. העודפים ניתנים להם ללא תמורה, וההובלה על חשבונם. פרי עודף שלא ניתן לעשות בו שימוש, מושמד על ידי המועצה. הוצאות המועצה על קליטת עודפים האמורים, שהיו בכמות של כ-13,000 טון פרי, הגיעו בשנת הכספים 1983 לסך של כ-203 מיליון שקל.

הביקורת על הקרנות, שמנהלת מועצת הפירות, העלתה:

1. כ-1983 לא הגדילה המועצה את שיעורי ההיטלים כאותו יחס שבו העלתה את המחיר המזערי, שהיא משלמת למנהלים בגין עודפי פירות. הדבר גרם להיווצרות הפסדים בקרנות של מיני פירות שונים, בעיקר כאלו שהממשלה השתתפה במימון.
2. רק מסוף 1983 ואילך הועלו שיעורי האמורים להיגבות בעד תעודות משלוח חסרות, כמצב מואץ יותר, בעוד שבשנים 1981 ו-1982 נשאר הסכום קבוע, למרות האינפלציה. הדבר עלול היה להיות פיתוי לשיווק תוצרת ללא שימוש בתעודות משלוח ועל ידי כך להימנעות מתשלום היטלים למועצה. המשווקים נדרשים לשלם למועצה את חובם בעד התעודות החסרות החל מחודש מאי בכל שנה, בגין השנה שחלפה. בהתחשב במימדי האינפלציה השוררת במשק, הסכומים שנקבעו במהלך השנה החולפת בגין התעודות החסרות, איבדו מערכם הריאלי בעת ביצוע התשלום בפועל.
3. משווק גדול, המשווק כ-50% מהתוצרת, אינו מחזיר למועצה את פנסמי תעודות המשלוח, והמועצה מפיסה את הרווח השנתי שלה לגבי התעודות החסרות, על פי דיווחו על השיווק, בלבד.
4. בדרך כלל חולף זמן רב יחסית מקבלת החלטת המועצה לערכן את ההיטלים ועד לפרסומה ברשומות, כתוצאה מכך נוצר לעתים מצב שבו שיעורי ההיטלים החדשים אינם עונים על הצרכים שלשמן הם עודכנו.
5. עד לסוף שנת 1983 נהנה המועצה לדרוש את כספי ההיטלים שנכבו המשווקים מהיצרנים עד ל-22 בכל חודש במקום עד ה-7 בו, כפי שנקבע בכללי המועצה. נבייה על פי הכללים עשויה היתה להגדיל את הכנסות המועצה בסכומים ניכרים.
6. הועלו מקרים, שמשווקים באיזור תל אביב לא הוויבו בשנת 1983 כהיטלים בגין הפרשי כמויות שנתגלו בין דיווחיהם לבין הדיווחים של המועצה.

מועצת הירקות - ועדת קנסות

ריכוז ממצאים

קצב הטיפול בתיקי נאשמים גדל בשנים האחרונות, אך קיים עדיין פער בין מספר התיקים המוגשים לוועדה מדי שנה בשנה, לבין מספר תיקים, שהטיפול בהם נסתיים.

במקרים, שבהם כתבי אישום לא הוגשו תוך המועד הקבוע בחוק, לא החזירה המועצה לזכאים את דמי המכר, כנדרש בחוק.

תיקים נגזו בשל אי איתורם של נאשמים, בלי לציין זאת ביומן המנוהל לצורך מעקב אחר הטיפול בתיקים. המועצה המשיכה להחזיק ברשותה את דמי המכר שנתפסו בתיקים אלה, בלי שנתקבלה על כך החלטה של ועדת הקנסות.

ברוב התיקים הנדונים בפני הוועדה מתקיים הדיון בהעדר הנאשמים. הודעות על החלטות הוועדה נשלחו לנאשמים אלה בדואר רגיל, ולא בדואר רשום עם אישור מסירה, כך שלא ניתן לוודא, שההודעות הגיעו לתעודתן ומועד הגעתן.

שיעור הקנס שמטילה הוועדה הוא זה שבתוקף ביום ביצוע העבירה, ולא זה התקף ביום הטלתו. במצב זה, בפרק הזמן החולף מעת ביצוע העבירה ועד למתן ההחלטה נשחק ערך הקנס.

המועצה לא פעלה במידה מספקת להוצאה לפועל של החלטות הוועדה. במקרים, בהם לא היו בידי המועצה דמי מכר בסכום שהיה בו כדי לכסות את הקנס שהוטל, היא לא שלחה לנאשמים דרישה לתשלום, ואף לא נקטה פעולה לגבייה באמצעות ההוצאה לפועל.

1. עיקר תפקידה של המועצה לייצור ולשיווק של ירקות (להלן - המועצה) הוא לתכנן את גידול הירקות בארץ ולהסדיר את שיווקם ואספקתם. לשם ביצוע תפקידים אלה, הוסמכה המועצה מכוח חוק המועצה לייצור ולשיווק של ירקות, תשי"ט-1959 (להלן - החוק), לקבוע הוראות וכללים. על פי החוק הוקמה ב-1965 ועלת קנסות המוסמכת להטיל קנס, בשיעור שנקבע בחוק, על מי שהפר את החוק או הוראה שניתנה לפיו (להלן - הוועדה). הרכב הוועדה, סמכויותיה וסדרי הדיון בפניה נקבעו בחוק ובתקנות המועצה לייצור ולשיווק של ירקות (הנהלה בפני ועדת קנסות וועדת ערר), התשכ"ד-1964 (להלן - התקנות). הוועדה מורכבת מיו"ר, שהוא משפטן ומתמנה על ידי שר המשפטים, ומנציג של מגדלים ונציג של משווקים המתמנים על ידי שר החקלאות ושר התעשייה והמסחר. בעת הביקורת פעלה הוועדה בששה הרכבים. מזכירות הוועדה, הפועלת במסגרת המועצה, מטפלת בכל העניינים המינהליים הכרוכים בפעולתה. במזכירות מועסקים שני עובדים, מזכיר הוועדה וממלא מקומו, שהינם עובדי המועצה וכפופים מינהלית למנהל מחלקת הפיקוח והחקירות של המועצה.

2. בחודשים פברואר ומארס 1984 ערך משרד מבקר המדינה ביקורת כמועצה על פעולות ועדת הקנסות שלה. בדבר ביקורת על המועצה בנושא תכנון, פיקוח והחרמת תוצרת - ראה בדו"ח שנתי 29, עמ' 402. על פעולת טריבונלים שיפוטיים בתחום משרדים ממשלתיים אחרים - ראה בדו"ח זה בפרק "משרד המשפטים - טריבונלים שיפוטיים".

פעולות הוועדה

1. הוועדה מתכנסת, על פי זימון המזכירות, לדון בתיקים שמועברים אליה להחלטה. בשנים 1979 - 1983, למעט שנת 1981, חל גידול מתמיד במספר התיקים שהוגשו לוועדה - מ-2,430 תיקים

בשנת 1979 ל-3,400 תיקים בשנת 1983 - דהיינו, גידול של כ-40%. מספר התיקים, שהטיפול בהם נסתיים באותן שנים, עלה מ-1,786 בשנת 1979 ל-2,947 בשנת 1983 - דהיינו גידול של כ-65%.

— למרות הגברת פעילותה של הוועדה בשנים האחרונות, מ-87 ישיבות ב-1979 ל-196 ישיבות ב-1983, יש עדיין פער בין מספר התיקים שהוגשו בכל שנה לוועדה לבין מספר התיקים שהטיפול בהם נסתיים, ובשל כך חל גידול במספר התיקים התלויים ועומדים בפני הוועדה: בשנת 1981 הוגשו לוועדה 2,608 תיקים ונסתיים הטיפול ב-2,346 תיקים; בשנת 1982 הוגשו לה 3,122 תיקים ונסתיימו 2,411 תיקים; בשנת 1983 הוגשו 3,401 תיקים ונסתיימו 2,947 תיקים (לרבות תיקים משנים קודמות).

2. כתבי אישום המוגשים לוועדה הינם בגין עבירות משני סוגים: עבירות בשל גידול ירקות ללא קבלת מיכסת גידול מאת המועצה, או תוך חריגה מן המיכסה שאושרה למגדלים (להלן - עבירות תכנון); עבירות בשל שיווק ירקות בניגוד לכללי המועצה (להלן - עבירות שיווק). עם תפיסת חשודים בעבירות שיווק על ידי פקחי המועצה, רשאים המפקחים לתפוס גם ירקות ומסמכים, שיש להם יסוד להנחת, כי נעברה בהם עבירה (להלן - התפיסה).

על פי החוק, דבר שנתפס רשאת המועצה לשמרו עד שבית המשפט או ועדת קנסות, שבפניהם הוגש כתב אישום על עבירה שנעברה ביחס לדבר שנתפס, יחליטו מה ייעשו בו; אם הוא עלול להתקלקל רשאת המועצה למכרו במחיר המושג בשוק ביום המכירה. ירקות הנתפסים על ידי המועצה, במקרה חשד לעבירות שיווק, מועברים על ידיה למשווק מורשה ונמכרים באמצעותו. דמי המכר המתקבלים מן המשווק תמורת הירקות שנתפסו (להלן - דמי המכר) מוחזקים ברשות המועצה להבטחת תשלום הקנס, שיוטל על החשוד, אם יוגש כתב אישום לוועדה, והוא יורשע על ידיה. לפי החוק, אם לא הוגש כתב אישום תוך פרק זמן של 40 יום מיום התפיסה על ידי פקחי המועצה, על המועצה להחזיר את הירקות שנתפסו או את דמי מכירתם לזכאים. אם הנאשם נדון בפני הוועדה ויצא זכאי, יוחזרו לו דמי המכר בתוספת הפרשי הצמדה.

— נמצאו כ-20 מקרים שבהם פרק הזמן, שחלף ממועד התפיסה על ידי פקחי המועצה ועד להגשת כתב אישום, עלה על 40 יום, והגיע אף ל-180 ימים. במועצה לא נערכה בדיקה שיטתית לאיתור המקרים, שלנביחם טרם הוגשו כתבי אישום, למרות שחלפו יותר מ-40 יום ממועד התפיסה. בדיקה זו הכרחית לשם קיום דרישות החוק להחזרת דמי המכר לזכאים, שלא הוגש נגדם כתב אישום ממועד הקבוע בחוק. בכל המקרים שבהם משרד מבקר המדינה לא הוחזרו דמי המכר לזכאים. בפועל מוחזרים דמי המכר, במקרים כגון אלה, רק על פי דרישת המפורשת של הזכאים ולא מיוזמת המועצה. בהעדר דרישה כזו, מוחזקים דמי המכר ממועצה עד לתום הליכי המשפט בוועדה, ובתנאי האינפלציה הקיימים כמשק חלה בהם שחיקה משמעותית.

לדעת הביקורת, על המועצה לעמוד במגבלות הזמן שנקבעו בחוק להגשת כתבי האישום לוועדה ולהקפיד על קיום דרישות החוק להחזרת דמי המכר לזכאים.

3. העתקים מכתבי האישום, שהוגשו לוועדה, בצירוף הזמנה לדין (להלן - מסמכי בית הדין) נשלחים לנאשמים על ידי מזכירות הוועדה בדואר רשום עם אישור מסירה. על פי התקנות רשאת הוועדה לדון נאשם אף בהעדרו, אם לא התייצב לאחר שהיתה מסירה כדון, והומצאה לו הזמנה שנייה בצירוף התראה; אם גם לה לא נענה, תדון הוועדה בעניינו שלא בפניו.

— במזכירות הוועדה נמצאו כ-300 תיקים מהשנים 1981, התלויים ועומדים בפני הוועדה בשל אי איתור הנאשמים. בין הסיבות אלה היו רבים שלנביחם היתה מסירה ראשונה כדון אך הנאשם לא התייצב ממועד הדיון, ואילו כשנשלחה אליו הזמנה שנייה לאותה כתובת, כדי למלא אחר התנאי הנדרש בתקנות לדין בהעדרו, לא ניתן היה לאתרנו שנית, והמסמכים חזרו למזכירות הוועדה, בהעדר מסירה כדון. במקרים אלה לא ניתן היה לדון בהעדר הנאשם, משום שלא נעשו שתי מסירות כדון, כנדרש בתקנות, אלא מסירה אחת בלבד. המועצה לא נקמה כל פעולה נוספת לאיתור הנאשמים, והתיקים יועברו לגניחה.

— ביולי 1983 נעשתה גניחה של 169 תיקים מהשנים 1979 - 1980, בשל אי איתור הנאשמים. התיקים שנגנזו הועברו לאחסון בלי שנותרה בידי מזכירות הוועדה רשימה

שלהם וכלי שעובדת נניחת צויינה בזמן המנוחה לצורך מעקב אחר התיקים. בנסיבות אלו אין כיומן המעקב כדי לספק מידע עדכני אודות הטיפול בתיקים שנגזרו, עובדה המקשה על איתורם, במקרה שיתעורר צורך בחידוש הטיפול בהם. לפעולת הגניזה של התיקים, המתייחסים להפסדות שבגינן החזיקה המועצה דמו מכר, לא נלוותה כל החלטה, מטעם המוסדות המנהלים של המועצה, מה ייעשה בדמו מכר אלה. המועצה מצידה לא העבירה את העניין להחלטה י"ר הוועדה, כנדרש בחוק, ובפועל ממשיכה המועצה להתחזקת ברשותה.

4. על פי החוק, הוועדה לא תטיל קנס, אלא לאחר שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להשמיע טענותיו; בתקנות אף נקבע, כי לא יידון נאשם אלא בפניו. עם זאת, רשאית הוועדה, כאמור, לדון נאשם בהעדרו, אם נמסרו לו שתי הזמנות כדון ולא התייצב, או אם ביקש להרשות לו להיעדר מן הדיון, כולו או בחלקו.

רוב דיוני הוועדה מתקיימים בהעדר הנאשמים, אם משום שהודו בכתב בעבירות המיוחסות להם בכתב האישום, ואם משום שנמסרו להם שתי הזמנות כדון, ולא התייצבו. כשל הצטברות מלאי תיקים הכשרים לדיון בהעדר הנאשמים, וכדי לצמצם פיגורים בדיונים, נקבעו מפעם לפעם ישיבות, שנועדו מלכתחילה לדיון בתיקים בהעדר הנאשמים. אף במקרים שבהם הנאשמים התייצבו לדיון, הם הודו בדרך כלל, בשעת הדיון, בעבירות שיוחסו להם בכתב האישום, והדיון בוועדה הסתיים עוד באותה ישיבה.

— בבדיקה שערך משרד מבקר המדינה לגבי 319 תיקים שהוועדה סיימה את הדיון בהם בחודש מארס 1984, התברר, שרק ב-41 תיקים (13%) הסתיים הדיון בנוכחות הנאשמים, ואילו ביתר 278 התיקים (87%) התקיים הדיון והסתיים בהעדרם של הנאשמים. נוכח מימצאים אלה, לדעת הביקורת, יש לשקול שינוי המתכונת הקיימת של ההליכים בפני הוועדה, אם בדרך של הפיכת מקצת העבירות הנדונות בפניה לעבירות ברירת קנס או ברירת משפט, או בכל דרך אחרת: שהרי אף הנאשמים עצמם אינם מוצאים לרוב צורך לממש את זכותם להופיע בפני הוועדה ולהשמיע את טענותיהם.

קנסות

1. השיעור המירבי של הקנסות, אשר הוועדה מוסמכת להטיל על נאשמים שהורשעו על ידיה, נקבע בחוק ומתעדכן מדי פעם בפעם. משנת 1979 ועד מארס 1984 עודכנו השיעורים המירביים של הקנסות שתי פעמים: על פי חוק המועצות החקלאיות (עונשין), התש"ם-1980, הועלה הקנס המירבי החל מ-29.8.80 מ-50 שקל ל-2,500 שקל על עבירה ליחיד, ול-10,000 שקל לתאגיד. בצו המועצות החקלאיות (עונשין) (שינוי שיעורי קנסות), התשמ"ג-1983, הועלה הקנס המירבי, החל מ-20.2.83, מ-2,500 שקל ל-14,300 שקל ליחיד, ומ-10,000 שקל ל-57,200 שקל לתאגיד. ביוני 1984 הוגדלה תיקרת הקנסות ל-63,000 שקל ליחיד ול-253,000 שקל לתאגיד.

— השיעור הקובע של הקנס, הוא זה שבתוקף בעת ביצוע העבירה ולא זה שבתוקף בעת מתן גזר הדין. בתנאי האינפלציה הקיימים, עד להחלתם בפועל של השיעורים המעודכנים, נשחק באופן משמעותי סכום הקנס. הדבר בולט במיוחד במקרים, שבהם חל עיכוב בהגשת תיקים לוועדה או בדיון, שעה שהקנסות המוטלים הם כשיעורים שהיו נהוגים בעת ביצוע העבירה, והנמוכים מן השיעורים המעודכנים הנהוגים בעת מתן גזר הדין.

2. גובה הקנסות, שהטילה הוועדה על הנאשמים ב-1983 עלה בהתמדה: מ-1,000 שקל בממוצע בינואר ל-4,200 שקל בדצמבר.

— ההודעה על גזר הדין נשלחת לכתובת הנאשם בדואר רגיל, ולא בדואר רשום, כך שאין בידי מזכירות הוועדה כל אסמכתא, שההודעה אכן נמסרה לתעודתה ונתקבלה על ידי הנאשם. משרד מבקר המדינה, העיר שכדי להבטיח שההודעה אכן תגיע לנאשם יש לשלוח בדואר רשום עם אישור מסירה. לדרישה זו נודעת גם משמעות מעשית, שכן מועד קבלת ההודעה על גזר הדין על ידי הנאשם הוא נתון הכרחי לשם קביעת תחילת המניין של 30 יום, שבמהלכם ניתנת לנאשם זכות ערעור על החלטת הוועדה בפני ועדת ערר. בתשובתה מיום 18.9.84 הודיעה המועצה, כי ניתנו הוראות להקפיד על משלוח גזרי דין בדואר רשום עם אישור מסירה.

הוצאה לפועל של החלטות הוועדה

על פי החוק, החלטת ועדת קנסות שלא הוגש עליה ערר היא סופית, ודינה, בכל הנוגע לביצועה, כדין פסק דין סופי של בית משפט אזרחי. המועצה רשאית לנכות את סכום הקנס המוטל על הנאשם מדמי המכר של ירקות המגיעים לו והמוחזקים על ידי המועצה. הנהלת החשבונות של המועצה מבצעת את החלטות הוועדה על סמך דיווחים של מזכירות הוועדה. אם ברשות המועצה מוחזקים דמי מכר מנכים מהם את סכום הקנס: אם אין בידי המועצה סכום שיש בו כדי לכסות את הקנס, יש לגבות את הקנס כולו או מקצתו, לפי העניין, ישירות מן הנאשם.

— נמצא, כי במקרים שבהם לא היו בידי המועצה דמי מכר בסכום שהיה בו כדי לכסות את הקנס שהוטל, לא שלחה המועצה לנאשמים דרישה לתשלום, ואף לא ננקטה מטעמה פעולה לגבייה כאמצעות ההוצאה לפועל. מתוך קנסות בסך של 452,779 שקל, שהוטלו בשנת הכספים 1981, לא נגבו עד ל-1.4.84 קנסות בסך של 87,174 שקל, המהווים כ-19% מכלל הקנסות שהוטלו באותה שנה; מתוך קנסות בסך של 2.35 מיליון שקל שהוטלו בשנת הכספים 1982 לא נגבו, עד למועד האמור, קנסות בסך 291,744 שקל, המהווים 12.4% מכלל הקנסות שהוטלו באותה שנה. נתונים אלה מתייחסים לסכומים נומינליים וללא הצמדה, המתווספת מכוח חוק המועצות החקלאיות (ועדות קנסות), התשמ"א-1981, על קנסות שלא שולמו תוך 15 יום, מיום שהוטלו, כך שבפועל הסכום הכולל של החובות הינו גבוה יותר.

ממצאי הביקורת עולה:

1. מספר תיקי הנאשמים שטיפולו נדל בשנים האחרונות: עם זאת, ניכר עדיין פער בין מספר התיקים שהוגשו לוועדה בכל שנה לבין מספר התיקים שהטיפול בהם הסתיים.
2. נמצאו מקרים, שבהם המועצה לא עמדה בדרישת החוק להחזיר את דמי המכר הזכאים שלא הוגשו נגדם כתבי אישום במועד.
3. במועצה נמצאו כ-300 תיקי עבירות מהשנים 1981 ואילך התלויים ועומדים בפני ועדת הקנסות בשל אי איתור הנאשמים. כ-170 מהתיקים נגזזו בלי שנערכו רישומים מתאימים על כך.
4. לגבי חלק מהקנסות שהוטלו על נאשמים לא נקטה המועצה הליכים כדי לגבותם.
5. ברוב התיקים שנדונו בפני הוועדה, התקיים הדיון ונסתיים בהעדר הנאשמים; הדיון הנאשמים לא מומשו זכותם להשמיע טענותיהם בפניה. משום כך, לדעת הביקורת, יש מקום לשקול שינוי המתכונת הקיימת של ההליכים בפני הוועדה, על ידי הפיכת מקצת העבירות הנדונות בפניה לעבירות ברירת קנס או ברירת משפט, או בכל דרך אחרת.